

**תכנית החומש לפיתוח
כלכלי וחברתי
ביישובי הבדואים בנגב
2017-2021**

האזרחים הבדואים, הנגב וישראל 2017

תמונת מצב

האזרחים הבדואים בנגב – תמונת מצב

□ בנגב כ- 240,000 בדואים - המהווים כ-35% מאוכלוסיית הנגב

□ קצב גידול אוכלוסייה-ריבוי טבעי של כ- 3.6% לשנה

□ כ- 160,000 נפש מתגוררים בישובי קבע (ישובים מוסדרים)

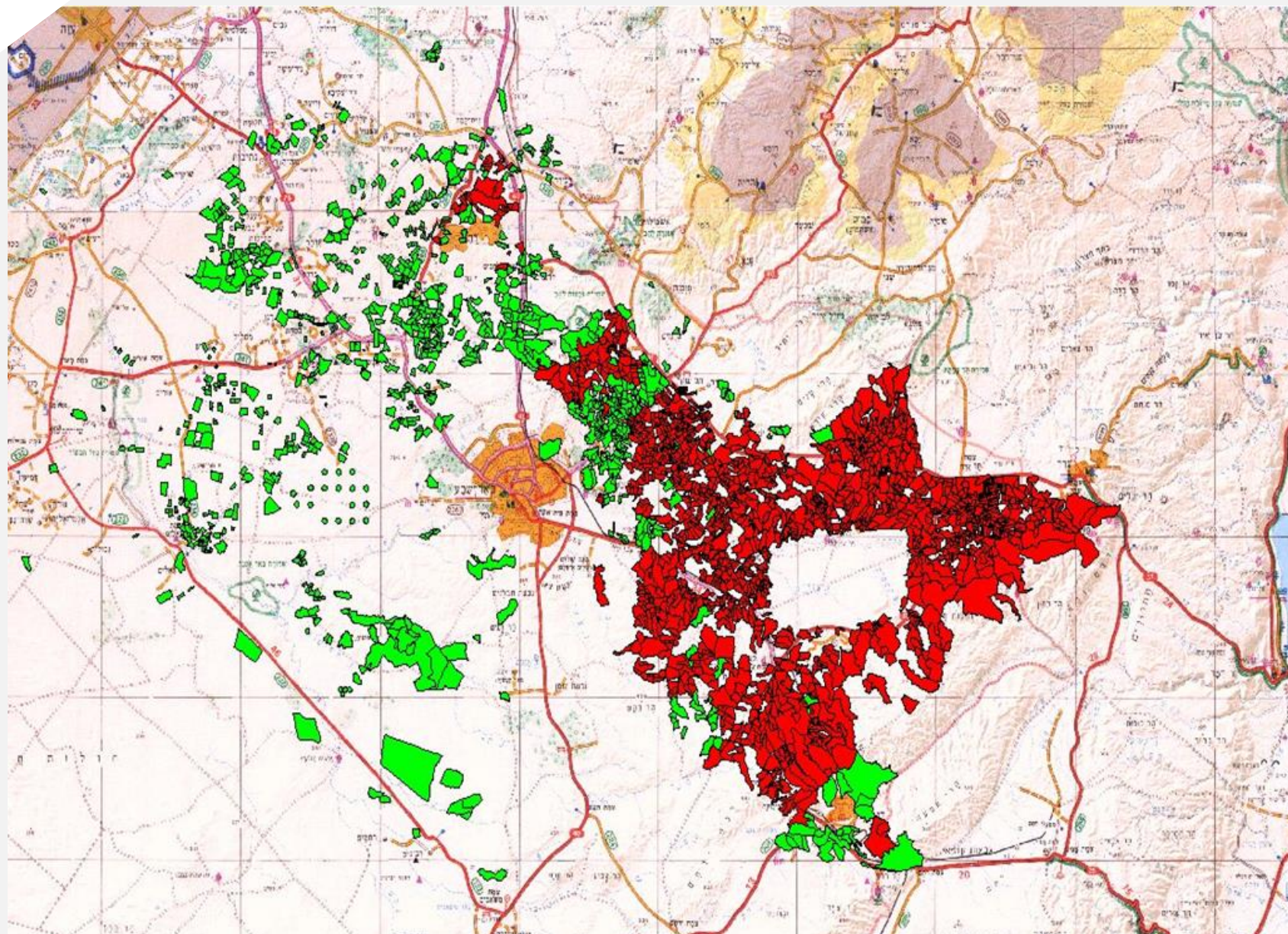
□ כ- 80,000 נפש ממוקמים בפזורה ובנווה מדבר ואלקסום

□ 7 ישובים ותיקים 11 ישובים חדשים (אבו בסמה)

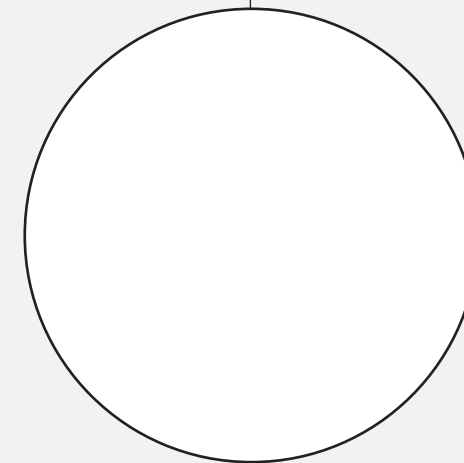
□ ישנן תביעות בעלות על כ 600,000 דונם

□ כ 387,000 דונם תביעות מוחזקות על ידי בדואים וכ-213,000 דונם

תביעות לא מוחזקות

מפת התיישבות הבדואים נגב

פיתוח ההתיישבות והמגורים

התחייבות לפתח 25,000 יחידות דיור ב- 5 שנים
ועדה מיוחדת לשינוי נוסחת רמ"י לפיצוי תובעי בעלות
סבסוד פיתוח תשתיות
מדיניות הסדרה ארוכת טווח
עדיפות לחיילים משוחררים והקצאת מגרשים

הדרך לשינוי וצמצום הפערים

פעילות הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב

□ קידום תכניות סטטוטוריות ופיתוח שכונות ומגרשים על אדמות מדינה או הסדרה במקום על תביעת הבעלות, הכוללת כ- 30,000 יחידות דיור בעלות שנתית של כ-1 מיליארד ₪ לשנה.

□ תכנית חומש כלכלית חדשה שגובשה על ידי משרד החקלאות ומשרד האוצר ואושרה על ידי הממשלה. התוכנית בהיקף של 3 מיליארד ₪ המתמקדת בתחומי החינוך, התעסוקה, התשתיות ובחיזוק הרשויות המקומיות.

במטרה לבצע את ההסדרה באופן מיטבי:

1) צוות תכנון מקצועי הכולל 3 צוות מובילים:

☐ מתכנן מוביל

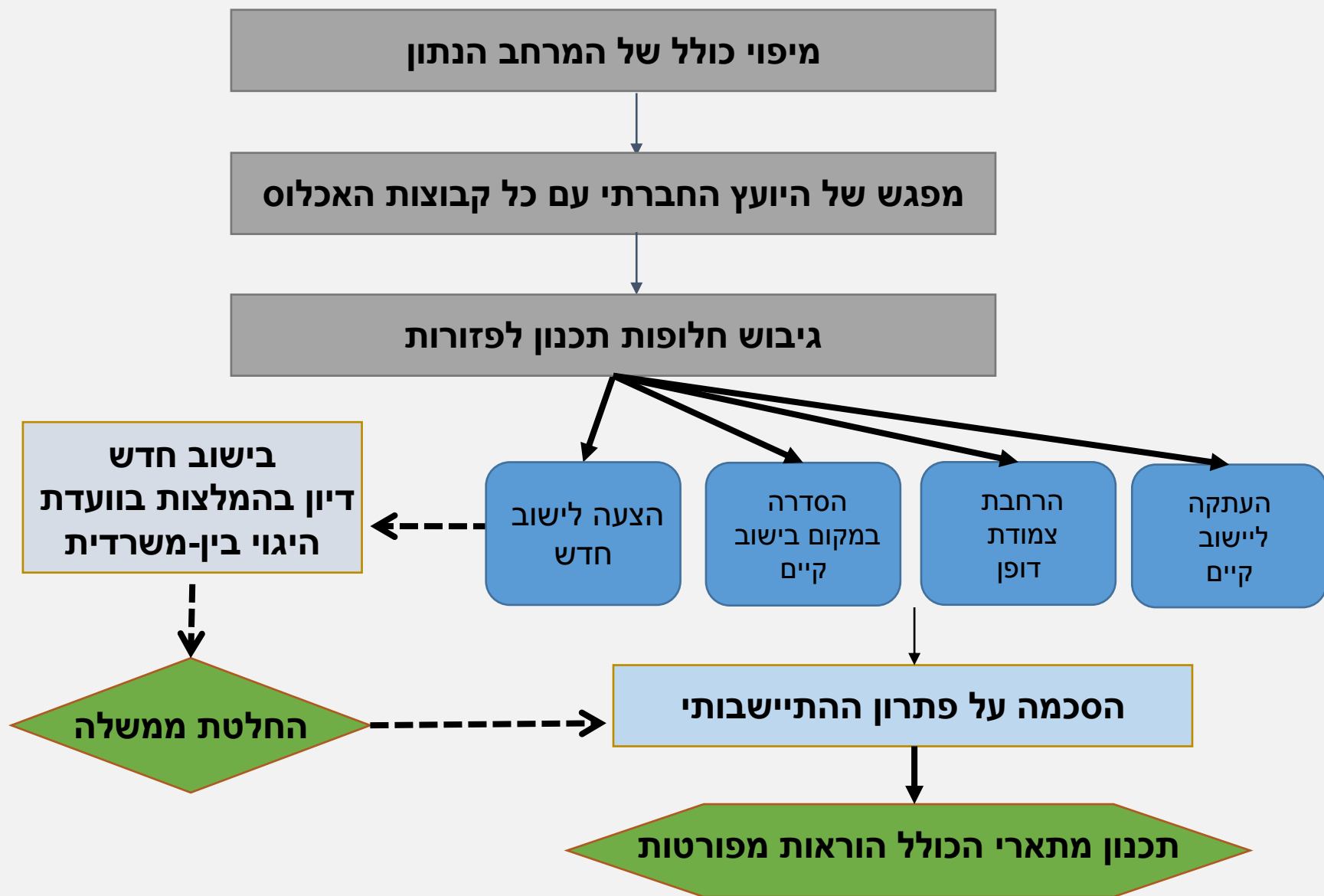
☐ מנהל פרויקט

☐ יועץ חברתי

2) לכל פרויקט מוצמד צוות מתכננים ויועצים: יועץ נוף, יועץ סביבה, יועץ פרוגרמה לצרכי ציבור, יועץ כלכלי, יועץ תנועה וכבישים, יועץ מים וביו, יועץ ניקוז והידרולוגיה, יועץ חשמל ותקשורת מודד מוסמך.

הרשות
ללימודים
והתעסוקה
הבדואים
المجلس
التعليمي
والمهني
للبدو
في
الجنوب

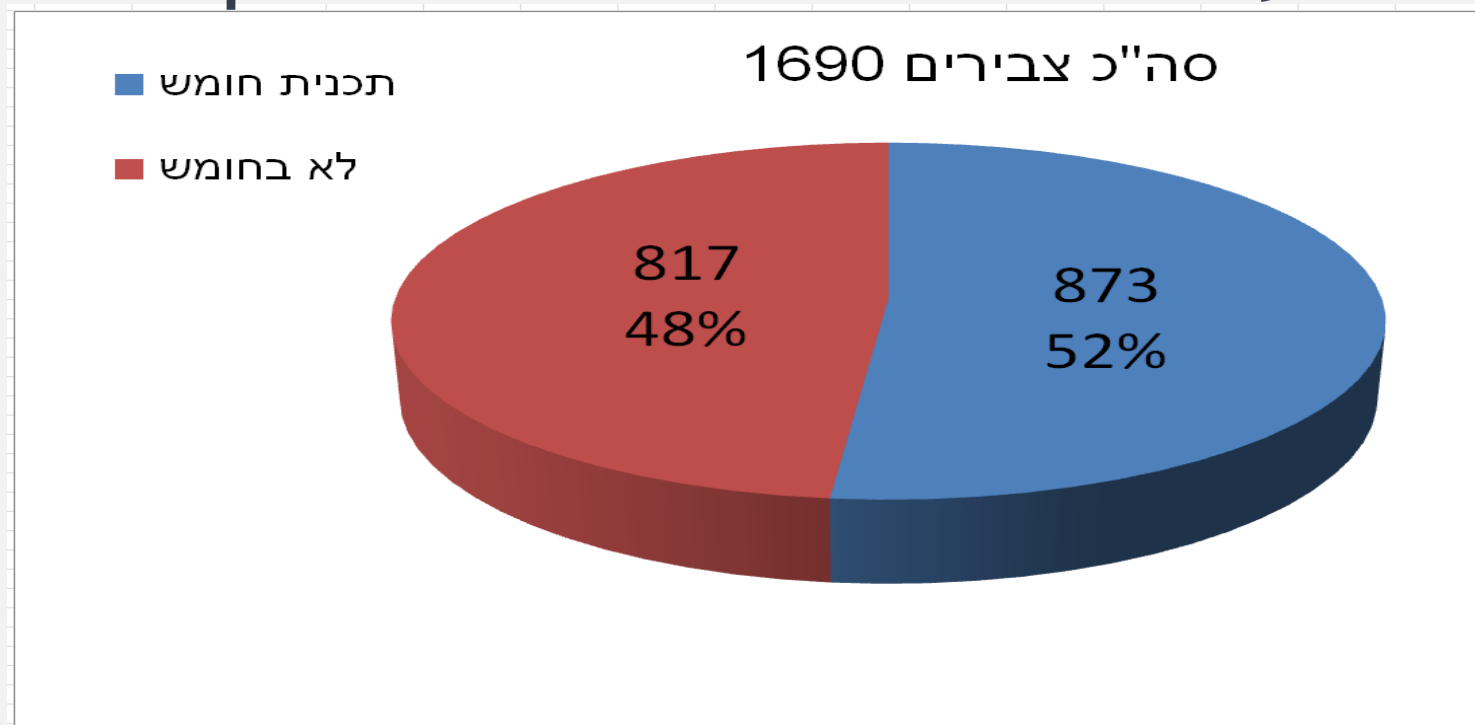
תכנית הסדרה ושיווק בשנים 2017-2021

הישוב	קהל יעד	כמות יח"ד
רהט	ריבוי טבעי / פזורה	13,312
תראבין	פזורה	300
דריג'את	ריבוי טבעי הסדרה	500
מכחול / מרעית	פזורה	1,000
כסייפה	ריבוי טבעי	468
אבו קרינאת	פזורה	1,750
קסר א-סר	פזורה	570
תל שבע	ריבוי טבעי ופזורה	2,169
ערוער	ריבוי טבעי	2,086
חורה	ריבוי טבעי ופזורה מקומית	1,270
לקיה	ריבוי טבעי ופזורה	2,324
שגב שלום	ריבוי טבעי פזורה	3,048
אום בטין	הסדרה במקום ופזורה	2,510
אל סייד	100% הסדרה	1,600
ביר הדאג'	הסדרת פזורה	1720
סה"כ יח"ד דיור לשיווק		34,628 יח"ד

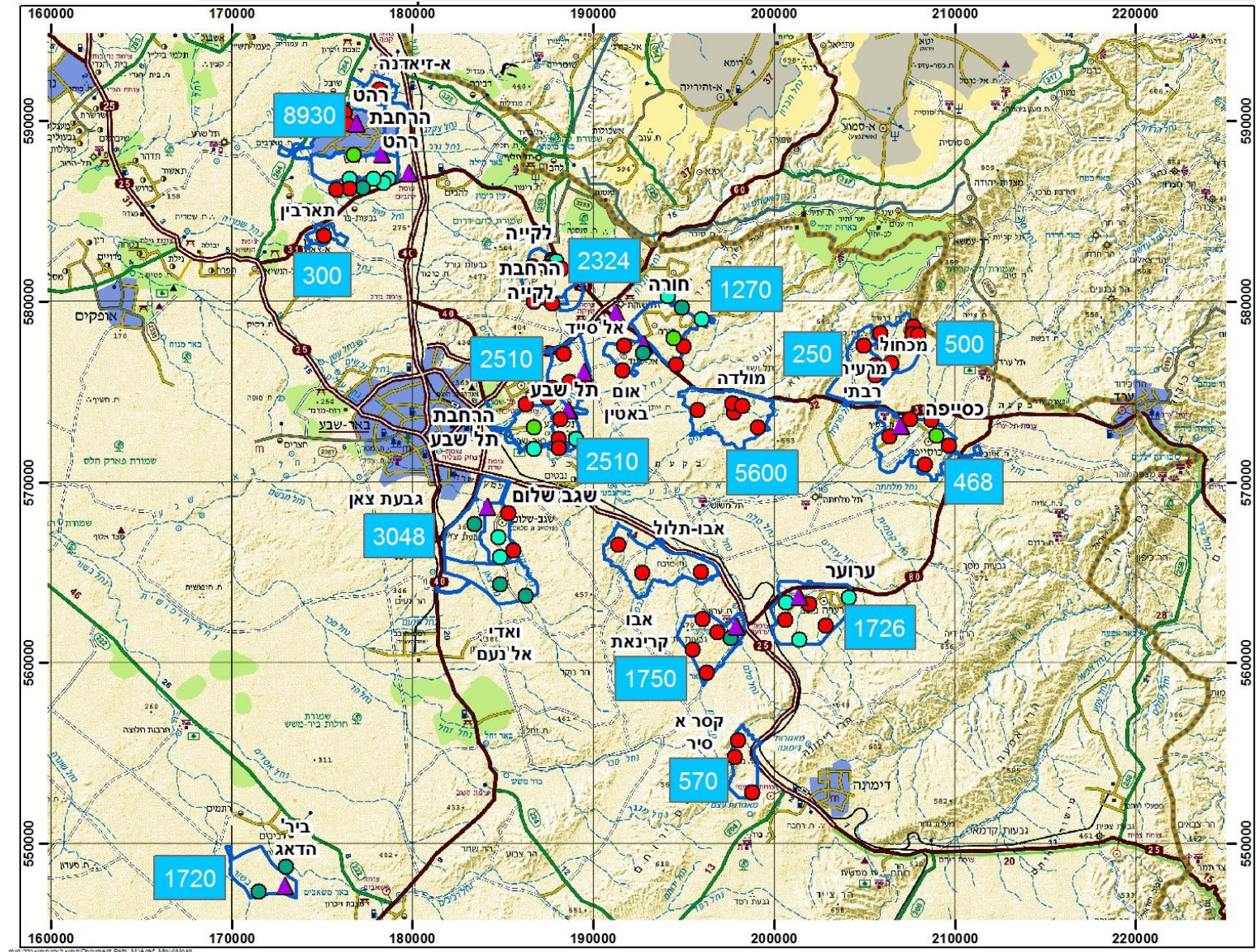

הפזורה המטופלת בתכנית החומש

- ☐ במרחב הנגב מצויים היום 1,690 צבירי מגורים
- ☐ בתוכנית החומש הרשות תעניק פתרונות אכלוס ל- 873 צבירים
- ☐ על מנת לממש פתרונות אלו יש לתגבר את גופי האכיפה והמשפט המוסמכים לכך
- ☐ הפתרונות הניתנים על ידי הרשות בתוכנית החומש הינם בנוסף לפתרונות לריבוי הטבעי

מפת יחידות דיור לשיווק

מקרא:

- סוג פרויקט
- הסדרת פזורה
- הגדלת זכויות בניה
- העתקה
- ריבוי טבעי
- תעסוקה/תעשייה/מסחר
- גבול יישוב

Kilometers
0 1.5 3

המפת בתאריך: 12/01/2017

עבר הופק בשיטת היסטורית של מפת מדינת ישראל
אין צורך בשינוי

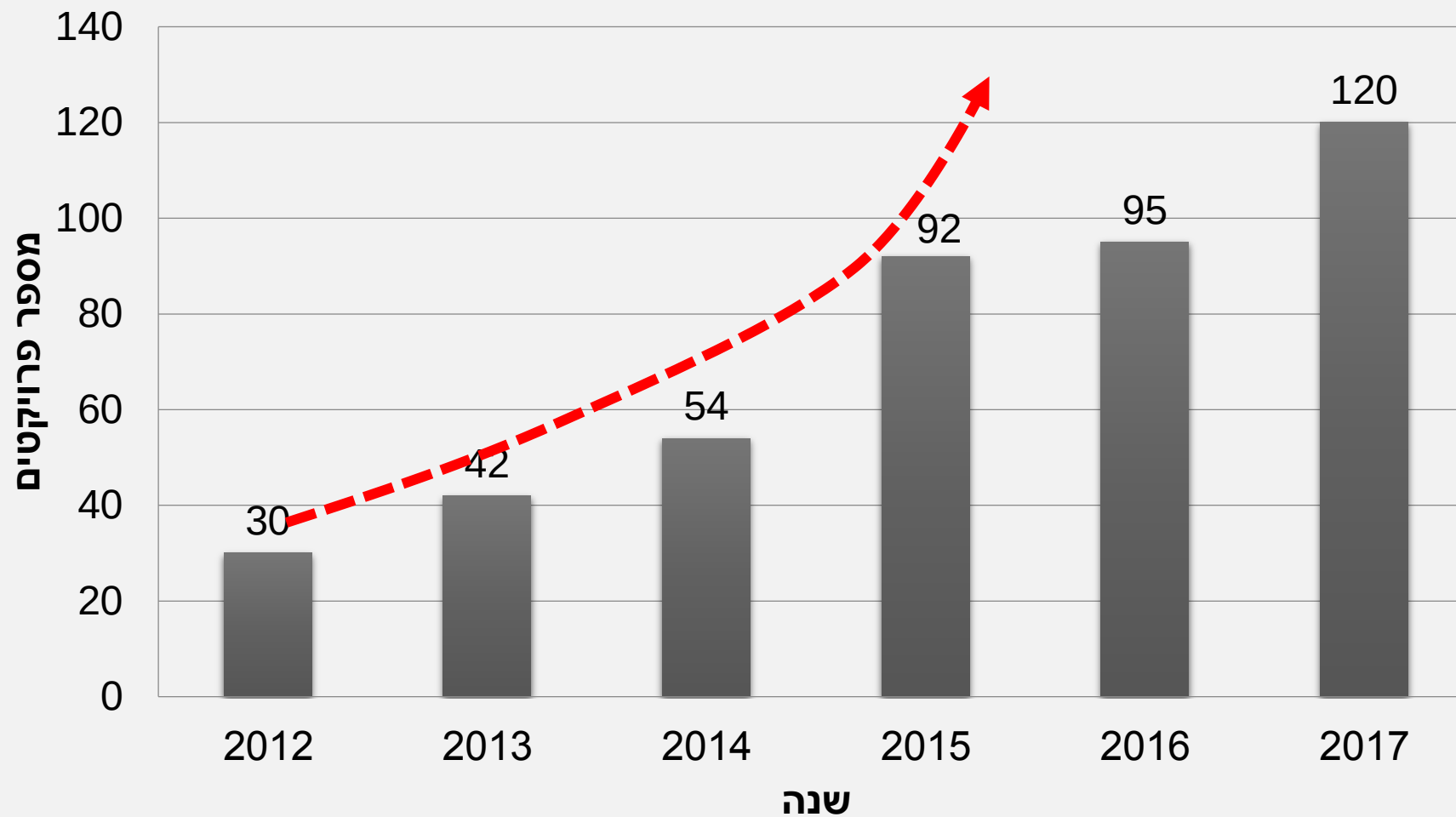
סיכום עלויות הסדרת ההתיישבות (בהרשאות)

סה"כ הרשאות	2021	2020	2019	2018	2017	2016	אגף
5,933	1,012	1,280	1,135	1,273	1,036	197	פיתוח
1,457	213	296	338	320	230	61	תשתיות על
213	50	23	36	31	18	55	תכנון
1,455	445	389	273	211	117	21	הסדרה
							הסדרי קרקעות
9,058	1,721	1,987	1,782	1,835	1,400	334	סה"כ באלפי ש"ח
5,933	1,012	1,280	1,135	1,273	1,036	197	פיתוח

הערה: חלק מהמזומנים עבור הרשאות עד שנת 2021 ידרשו בשנת 2022

כמות פרויקטים טכנוניים סטטוטוריים בטיפול הרשות 2012-2017

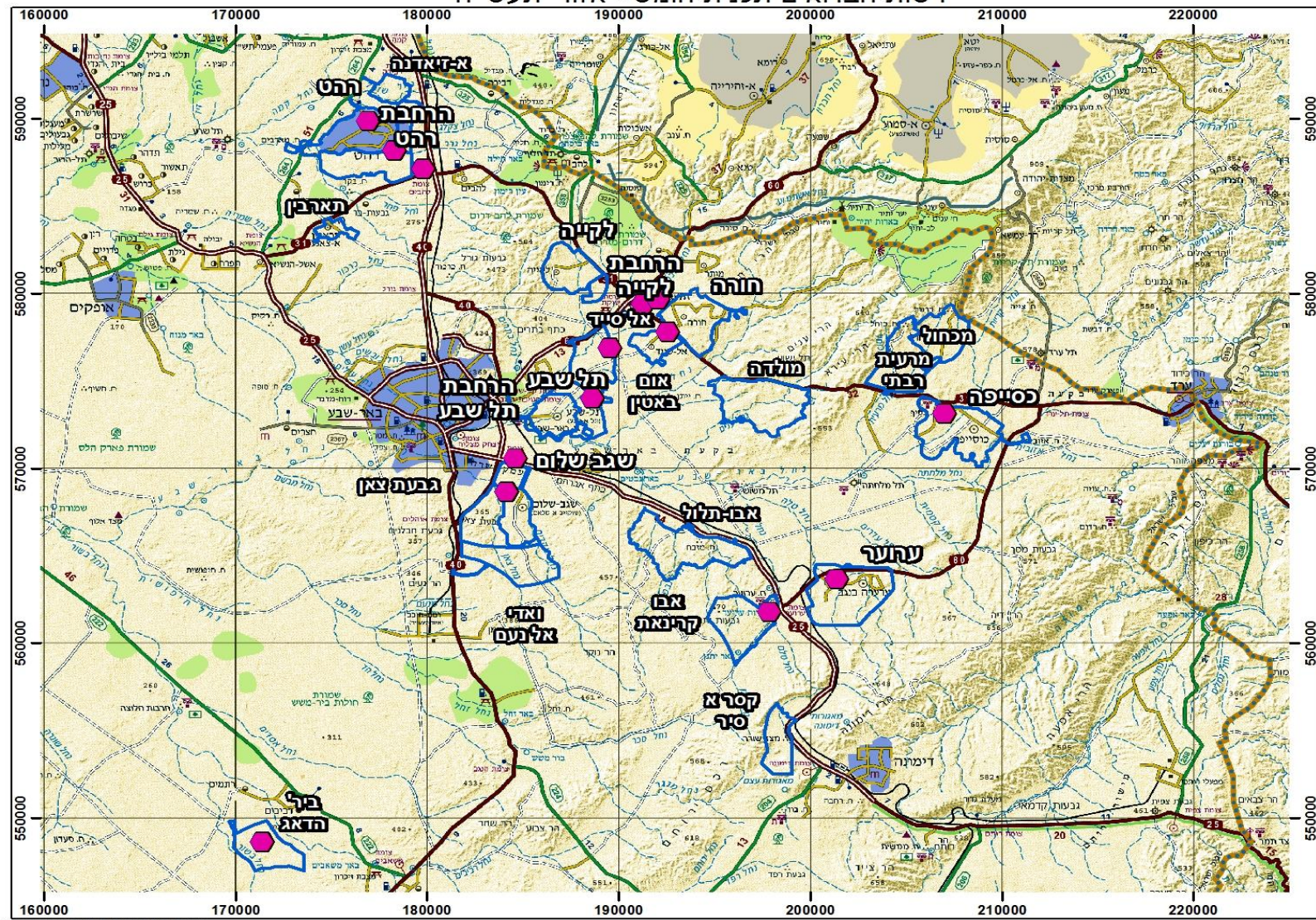
פיתוח אזורי תעשייה

אזורי תעשייה מרחביים		אזורי תעשייה ישוביים	
שגב שלום	1,000 דונם	שגב שלום	100 דונם
שוקת	4,228 דונם	אלסייד	100 דונם
עידן הנגב	4,500 דונם	ביר הדאג'	193 דונם
		אבו קרינאת	205 דונם
		כסייפה	282 דונם
		ערערה בנגב	300 דונם
		אום בטין	307 דונם
		תל שבע	335 דונם
		רהט א. ת צפוני	500 דונם

פיתוח אזורי תעשייה

רשות הבדואים תכנית חומש - אזורי תעשייה

מקרא:

סוג פרויקט

תעסוקה/תעשייה/מסחר

גבול יישוב

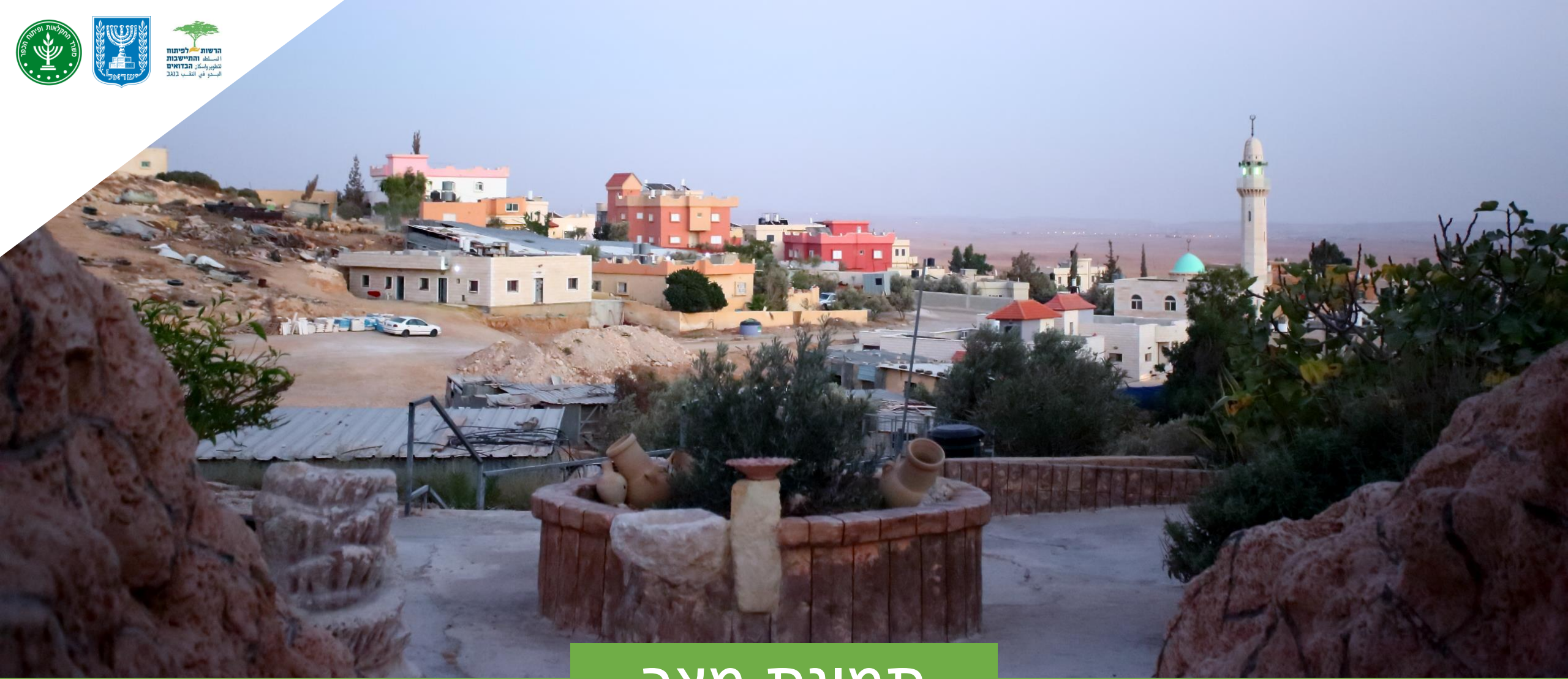
Kilometers

0 1.5 3

הכף בתאריך: 14/02/2017

עברו הן שני חודשים והן שנה
הדו"ש 2017
המסמך 14/02/2017

תמונת מצב

כל הרשויות הבדואיות באשכול סוציו-אקונומי 1 מתוך 10 אשכולות

תמונת מצב

❑ כ-60% מהאוכלוסייה מתחת לגיל 20

דמוגרפיה

תמונת מצב

חינוך

- רק כ-64% מקבוצת גילאי י"ב לומדים באופן סדיר.
- רק כ-30% מהילדים בגילאי 3-4 לומדים באופן סדיר בגן
- ציוני מבחני המיצ"ב נמוכים בממוצע בכ-13% מציוני כלל האוכלוסייה הלא יהודית (בהשוואה לכ-80% בכלל האוכלוסייה הלא יהודית)
- רק 20% מקבוצת גילאי י"ב זכאים לבגרות בהשוואה לכ-48% בכלל האוכלוסייה הלא יהודית
- רק כ-4.9% בעלי תואר אקדמי

חינוך

תמונת מצב

- תמותת תינוקות - יותר מפי 3 ביישובים היהודיים
- תוחלת חיים נמוכה בכ-8 שנים ביחס ליישובים היהודיים

בריאות

תמונת מצב

- 24% נשים בדואיות לעומת 32% מכלל הנשים הלא יהודיות
- 56% גברים בדואיים בהשוואה לכ-74% מכלל הגברים הלא יהודים
- השכר הממוצע של שכיר בדואי הינו כ-5,200 ש"ח, כ-2,400 ש"ח פחות מהשכר הממוצע מכלל יישובי הדרום
- הכנסה לנפש: כ-1,180 ש"ח לחודש - שליש מההכנסה ביישובי הדרום
- פחות מ-2.5% מאוכלוסיית ישראל ולמעלה מ-11% מסך קצבאות הבטחת ההכנסה

תעסוקה:

תמונת מצב

הפערים בין האוכלוסייה הבדואית בנגב
ובין שאר האוכלוסייה בישראל הולכים וגדלים

שגשוג ישראל והנגב תלוי גם בפיתוח החברה הבדואית

חסמים לשילוב בחברה ובכלכלה

חסמי תרבות
ושפה

פערי השכלה

קשיי נגישות

מה קרה בהחלטה הקודמת:

החלטת ממשלה 3708 – 1.2 מיליארד ₪ תכנית חומש לשנים 2012-2016

תחומי מיקוד:

- העלאת שיעור התעסוקה
- פיתוח תשתיות תומכות תעסוקה, השכלה וחברה
- חיזוק הביטחון האישי
- קידום ההשכלה
- חיזוק ופיתוח חיי החברה, הקהילתיות והמנהיגות

החלטת ממשלה 3708 – הישגים

הקמת והפעלת **מרכזי ההכוון לתעסוקה**
ריאן בכל יישובי הבדואים בנגב

אזור התעשייה "עידן הנגב" מתפתח וקולט
עסקים חדשים

תחבורה ציבורית - נוספו קווי אוטובוס ותחנות

פיתוח תשתיות תחבורה

חינוך – תכניות למניעת נשירה ושיפור ההישגים הלימודיים

חינוך לא פורמלי - הקמת מרכזי צעירים, עידוד פעילות תנועות נוער
צמצום פערי מיחשוב, הפעלת קבוצות ספורט ועוד.

תכנית החומש לפיתוח כלכלי וחברתי ביישובי הבדואים בנגב 2017-2021

מעל 3 מיליארד ₪ המתמקדת בתחומי החינוך,
התעסוקה, התשתיות ובחיזוק הרשויות המקומיות

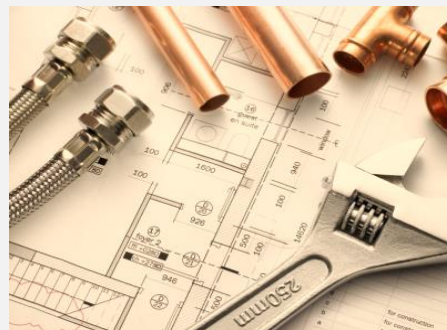
יעדים

חינוך

העצמת הרשויות
המקומיות

תכנון ויעדים

תקציב

צוות בין משרדי

- לצמצם את הפערים המשמעותיים בין החברה הבדואית לכלל החברה במדינת ישראל.
- לספק מענה לצרכיה הייחודיים של החברה הבדואית בנגב.
- לחזק את חוסנם הכלכלי והחברתי של תושבי הרשויות המקומיות הבדואיות בנגב.

עקרונות מנחים לתכנית

הצבת מדדים
ויעדי תוצאה

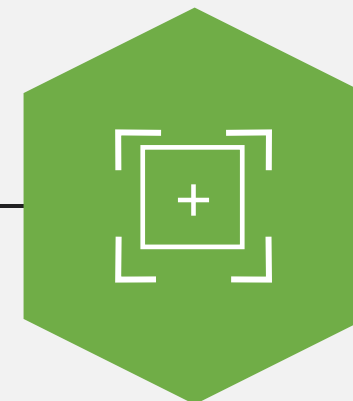
היוועצות עם ראשי
הרשויות והציבור

הרחבת ההיקף
התקציבי

מיקוד על הרשות
המקומית הבדואית

הפניית תקציב ל-
4 יעדים

חלוקת התקציב

העצמת הרשות
המקומית

768 מיליון ש"ח

השקעה בתשתיות

760 מיליון ש"ח

קידום תעסוקה

340 מיליון ש"ח

חינוך ושירותים
חברתיים

כ- 1.1 מיליארד ש"ח

מדינת ישראל

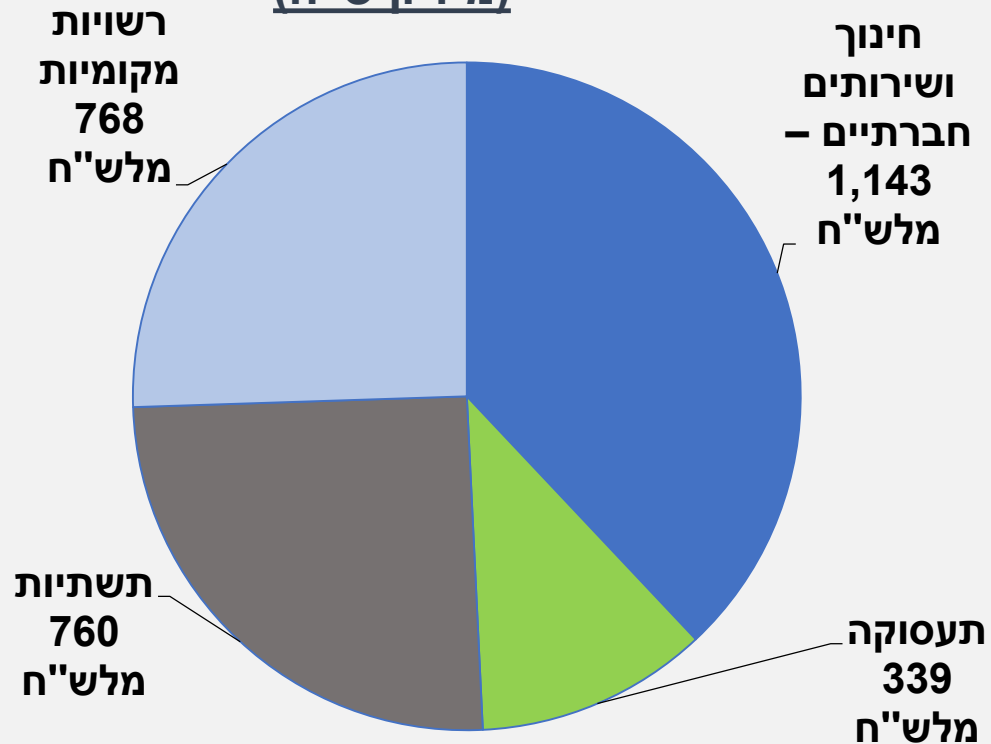
הרשות לפיתוח התיישבות הבדואים בנגב

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

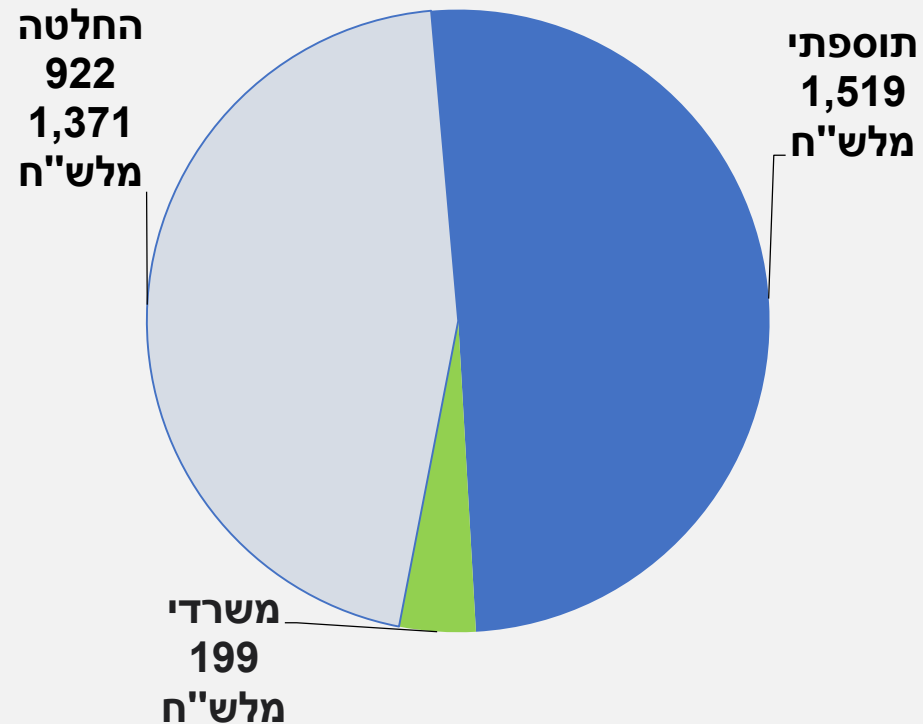
היקף תכנית החומש 2017-2021

כ- 3 מיליארד ש"ח

התפלגות התכנית
(מיליון ש"ח)

מקורות תקציביים לתוכנית החומש
(מיליון ש"ח)

חינוך ושירותים חברתיים

סך הכל החלטה	החלטה 922	משרדי	תוספתי	
1143	501	80	562	חינוך ושירותים חברתיים
322	210		112	תכניות חינוכיות בבתי הספר ובקרבת הקהילה
118	98		20	חינוך בלתי פורמלי
47	47			תכנית לקידום שיפור ההוראה
110		55	55	השכלה גבוהה
260			260	בינוי כיתות בתי הספר והגנים
75		25	50	תכניות בתחום הרווחה
56	56			משרד נגב גליל- פעילות של המשרד
45			45	שיפור סוציו אקונומי של ישובי הבדואים
5	5			תמיכה במוסדות תרבות
105	85		20	ביטחון פנים

לתוכנית 3 מקורות מימון:

החלטת הממשלה- 922 ♦ מקורות תוספתיים ♦ מקורות משרדיים

קידום תעסוקה

2

סך הכל החלטה	החלטה 922	תוספתי משרדי	קידום התעסוקה
339	163	39	137
85	80		5
7		7	0
4			4
39	16	7	16
30			30
64	25	15	25
37		10	27
30			30
43	43		

לתוכנית 3 מקורות מימון:

החלטת הממשלה- 922 ♦ מקורות תוספתיים ♦ מקורות משרדיים

3

השקעה בתשתיות

השקעה בתשתיות	תוספתי	החלטה 922	סך הכל החלטה
	250	510	760
תגבור הפריסה של מבני ומוסדות ציבור	100		100
פיתוח תשתיות תומכות הסדרת התיישבות	20	0	20
תשתיות מים וביוב	0	112.5	112.5
סבסוד פיתוח מגרשים- תיקון החלטת הממשלה	80	0	80
תגבור מתקני ספורט	0	7.5	7.5
תשתיות כבישים עירוניים	50	165	215
תחבורה ציבורית	0	225	225

לתוכנית 3 מקורות מימון:

החלטת הממשלה- 922 ♦ מקורות תוספתיים ♦ מקורות משרדיים

העצמת הרשות המקומית

4

סך הכל החלטה	החלטה 922	משרדי	תוספתי	
788	198	10	580	העצמת הרשות המקומית
70	70		-	רשויות מצטיינות
120	120		-	מענקי פיתוח
8	8		-	היערכות לחירום
335	-		335	פעילות בתחום הרשות המקומית - שוטף
165			165	פעילות בתחום הרשות המקומית - תשתיות (הרשאה)
25	-		25	תכניות להעצמת ההון האנושי ברשויות המקומיות
10	-		10	מימון תכניות וקידום מיזמים לפיתוח כלכלי מקומי
30	-		30	סל קליטה לרשויות קולטות פזורה

לתוכנית 3 מקורות מימון:

החלטת הממשלה- 922 ♦ מקורות תוספתיים ♦ מקורות משרדיים

המיקוד ברשות המקומית

- ☐ 500 מיליון ₪ עבור הרשויות המקומיות
- ☐ הקצאת התקציב - בחירת הרשות המקומית מתוך סל מוצרי מדף
- ☐ תקציב מותנה בעמידה ביעדים
- ☐ תקציב שלא ינוצל יושקע במוסדות חינוך
- ☐ תיקון חישוב נוסחת האיזון לרשויות המקומיות
- ☐ שינוי ארגוני ברשויות המקומיות

עקרונות מרכזיים בתכנית

הזרמת תקציב ישיר לשוטף ולבינוי

הרחבת האחריות והסמכות של הרשות המקומית

שקיפות וייצוגיות

חיזוק המנגנון

עקרונות מרכזיים בתכנית

הזרמת תקציב ישיר לשוטף ולבינוי

הרחבת האחריות והסמכות של הרשות המקומית

שקיפות וייצוגיות

חיזוק המנגנון

יישום ובקרה

ועדת היגוי ממשלתית בראשות שר החקלאות

ועדת היגוי ציבורית - ראשי רשויות ונציגי ציבור

חברת בקרה להערכת תוצאות

תכניות המשרדים ייערכו בשיתוף ראשי הרשויות ויוצגו להם

תיאום ושת"פ עם המשרד לשוויון חברתי לגבי 922

הנגב והבדואים אחד הם

